

Oiliúint Ceimic Múinteoirí 'i Cónaidhm Wallonie-Bruxelles (An Bheilg)

Zlata Selak, Julien Keutgen

le ranníocaíochtaí ó

Divna Brajkovic (HELMo), Myriam De Kesel (UCL), Nathalie MATTHYS (ENCBW),
Bernard Leyh (ULg), Jean-Luc Pieczynski (SeGEC), Bernard Tinant (UCL)

Inforef (An Bheilg)

Info@inforef.be

Ceimiceacha

Sa Bheilg, nach bhfuil oideachas ábhar náisiúnta. An Bheilg tá sé roinnte i dtrí réigiún teorann (an Bhruiséil, bhFlóndras agus sa Vallúin) agus trí phobal atá bunaithe ar na trí theanga oifigiúla na tíre (Ollainnis, Fraincis agus Gearmáinis). Tá oideachas an fhreagracht na bpobal, i gcás ár Chomhphobal Fraince ina labhraítear, ar a dtugtar go hoifigiúil "CHÓNAIDHM Wallonie-Bruxelles"(Dá ngairtear FWB) mar go bhfuil na Fraince a labhraítear i Wallonia agus sa Bhruiséil. Sa FWB, ag brath oiliúna do mhúinteoirí ar an Aireacht Oideachais Uachtarach.

Dá chur chuige le hoiliúint tosaigh múinteoirí a eagraítear:

Tá an oiliúint tosaigh na bunscoile (do dhaltaí idir 6 agus 12 bliana d'aois) agus meánscoil ísle (12 go 15) múinteoirí ar a dtugtar "régendat", Nó AESI. Tá sé eagraithe i gcoláistí neamh-ollscoil, ar a dtugtar sa Bheilg Hautes Ecoles (HE) an oiliúint trí bliana anuas agus mar thoradh ar Céim ar chéim le treoshuíomh gairmiúil.

Is é an AESS an oiliúint tosaigh mhúinteoirí meánscoile uachtarach (le haghaidh 15 go 18 bliain d'aois mac léinn). Tá sí eagraithe i ollscoileanna i dtimthriall cúig bliana agus mar thoradh ar an máistir acadúil le treoshuíomh teagascacha, nó i máistir acadúil sé bliana speisialaithe le hoiliúint breise san dideactaic.

Tá tionscadal ar leasú struchtúrach ar oiliúint tosaigh múinteoirí á bhreithniú a athrú ar an comhdhéanamh an tírdhreach oideachais uachtarach faoi láthair. Beartaithe ag an tionscadal an timthriall oiliúna neamh-ollscoil a leathnú d'fhonn a chomhchuíbhíú sé le hoiliúint ollscoile agus a thógáil frámaí tagartha nua de scileanna. Dá bhrí sin gach múinteoir meánscoile a bheith oilte ar an mbealach céanna. Tá an cur chuige seo a athshainmhíniú ar ghairm an mhúinteora ina misin éagsúla: oideolaíoch, teagascacha agus mar chomhpháirtí sóisialta agus cultúrtha.

1. Oiliúint tosaigh

1.1 mhúinteoirí Meánleibhéal íochtarach

A. eagraíocht Reatha

Is é seo an oiliúint tosaigh mar thoradh ar an forairthne "oiliúint tosaigh mhúinteoirí bunscoile agus Regents" [1] an 12 Nollaig, 2000, arna oiriúnú tar éis an fhorairthne "caighdeánú oideachas uachtarach san CHÓNAIDHM Wallonie Bruxelles"[2], ar a dtugtar an "Bologna forairthne", ar an 31ú Márta 2004.

Níl rochtain ar oiliúint tosaigh rialú ag scrúdú iomaíoch nó ag tabhairt isteach na sainchomhad pearsanta; is féidir aon duine le deimhniú meánscoile isteach.

Tá an oiliúna a eagrú i céim trí bliana ar chéim le treoshuíomh gairmiúla. Tá sé roinnte i rannóga (in ár gcás, oideolaíocht) agus fo-ailt (heolaíochtaí). Tá sé Associates teoiric agus cleachtas chomh luath agus is an chéad bhliain: tá idirghníomhaíocht forásach agus leanúnach idir eolas acadúil, scileanna teagaisc, scileanna oideachais agus cleachtas gairmiúil faoi mhaoirseacht leis an "sprioc-lucht féachana", is é sin 12 go 15 daltaí bliana d'aois agus múinteoirí allamuigh .

B. Churaclaim

Tá an cur síos atá bunaithe go príomha ar na curaclaim ar dhá cheann dár scoileanna comhpháirtíochta go múinteoirí traein, HELMo [3] i Liège agus ENCBW [4] i Louvain-la-Neuve. Cé go d'fhéadfadh go mbeadh roinnt athruithe i scoileanna eile, is féidir iad a mheas mar ionadaí ar oiliúint múinteoirí sa Bheilg.

Is féidir leis an oiliúint a roinnt i dtrí chineál na ngníomhaíochtaí: 1) cúrsaí a bhaineann leis na codanna ar an scoil; 2) cúrsaí sainiúla don rannóg amháin; 3) gníomhaíochtaí praiticiúla i ngrúpaí beaga. I measc na gcúrsaí a bhaineann le gairm an mhúinteora cleachtais oideachais, síceolaíocht, socheolaíocht, bainistíocht ghrúpa, eitic, Francis ... cúrsaí Eolaíochta bhaineann go díreach le cleachtais teagaisc le teideal cosúil le "Ceimic agus dideactaic"; bhfoghlaimíonn mic léinn, ní hamháin heolaíochtaí ach freisin ar conas a mhúineadh heolaíochtaí. Chun Ní mór na intéirneachtaí i scoileanna agus ceardlanna praiticiúla oiliúna (ionsamhladh le ceacht).

Ní teicneolaíochtaí ríomhaireachta atá ar áireamh i gcuraclam oifigiúil oiliúna tosaigh. Mar sin féin, tionscnaimh shonracha atá glactha ag scoileanna chun oiliúint mhúinteoirí sa todhchaí TFC a úsáid sa rang. Shimpla, is féidir iarraidh ar dhaltaí a chruthú ceacht ar ábhar ar leith amháin ag baint úsáide as TFC.

Deimhniú tá sé bunaithe ar mheasúnuithe a rinne oiliúinóirí gach bliain le linn scrúduithe scríofa, béil agus praiticiúla agus i rith na bliana (ar intéirneachtaí mar shampla). Ag deireadh na sraithe, tá tionscadal deireadh na staidéar, tráchtas, a tháirgtear agus a chosaint ag an mac léinn.

Ní mór a thabhairt faoi deara nach bhfuil cheimic múineadh mar ábhar ar leith sa bhunscoil agus le linn an chéad timthriall na meánscoile (an chéad dá bhliain, 12 go 14 bliain d'aois mac léinn). Bitheolaíocht agus fisic múintear i gcónaí sa chéad agus sa dara bliain cé go bhfuil na curaclaim chuid is mó líonraí (ie an t-údarás a eagraíonn oideachas) teidil cineálach ar nós "eolaíochtaí" nó "oiliúint eolaíochta". Tá Ceimic trí Ghaeilge do gach mac léinn in oideachas ginearálta sa dara timthriall (tríú agus ceathrú bliain) agus ag tríú timthriall (cúigiú agus séú bliain). Dá bhrí sin, *Regents* Ba mhaith san eolaíocht a mhúineadh ach amháin cheimic sa tríú bliain (14-15 bliain d'aois mac léinn), ag leibhéal bunúsach. Ar an gcúis seo, tá níos lú creidmheasanna agus uaireanta tiomanta do cheimic ná an dá eolaíochtaí eile inár scoileanna tagartha. A mhúineadh i ceathrú, an cúigiú agus séú bliain, tá máistir ollscoil is gá.

1.2 mhúinteoirí lar-bhunoideachas

A. eagraíocht Reatha

Eagraíonn Na hollscoileanna an oiliúint tosaigh de réir modhanna atá sainmhínithe ag foraithe an 8 Feabhra, 2001 [5]. Áirítear ar an AESS ar a laghad 300 uair an chloig de ranganna teagaisc agus intéirneacht agus é scaipthe ar bhliain acadúil iomlán.

An tuiscint go gcaithfidh AESS go bhfuil an mac léinn máistreacht ar an ábhar agus baineadh amach cur chuige eolaíoch i rith an Máistir araíonachta, an difríocht mhór le hoiliúint i AESI (atá dírithe ar ábhar oideolaíochta). 300 uair an chloig atá i gceist a chúiteamh leis an easpa oiliúna oideolaíochta agus teagascacha ó churaclam an Máistir araíonachta.

Ós rud é an "Bologna foraithe" [2] ar an 31ú Márta 2004, tá oiliúint oideolaíochta rinneadh a lánpháirtíú i gcuraclam an Mháistir (claonadh teagascacha). Dá bhrí sin, faoi láthair tá dhá bhealach a bhaint amach an AESS: an Máistir le treoshuíomh teagascacha (i dhá bhliain, tar éis an Baccalaureate trí bliana) nó ar mháistir leis an treoshuíomh eile (araíonachta, mar shampla) le leanúint ag bliain bhreise le 30 creidmheasanna AESS (dá bhrí sin, sé bliana san iomlán). Ní mór a lua go n-athraíonn an céatadán na mac léinn i gceachtar slí a lán de réir na n-ábhar ach aontaíonn bainisteoirí cláir an chuid is mó nach bhfuil máistreacht le treoshuíomh teagascacha chomh rathúil ag súil leis maidir le líon agus caighdeán na mac léinn.

B. Churaclaim

Tosaíonn an múinteoir amach anseo le staidéar baitsiléara trí bliana sna heolaíochtaí ceimiceacha. Áirítear ar an chéad bhliain ceachtanna cheimic ginearálta chomh maith le heolaíochtaí eile (bitheolaíocht, matamaitic ...). I rith an dá bhliain atá romhainn, na ceachtanna cheimic roinnte i roinnt fo-ailt (ceimic fhisiciúil, ceimic orgánach, ceimic comhshaoil ...). Is féidir ceachtanna Ríomhaire a ghlacadh mar rogha. Nuair a roghnaíonn siad an máistir le treoshuíomh teagascacha, nach bhfuil mic léinn ceachtanna ach amháin i gcás bhraisi éagsúla an cheimic, ach freisin i dideactaic cheimic. Áirítear ar an máistir freisin cúrsaí nach go sonrach le heolaíochtaí; Tá cúrsaí den sórt sin a bhaineann leis na máistrí le treoshuíomh teagascacha, is cuma cén an ábhar. Ina measc siúd tá cúrsaí ar oideolaíocht, cur chuige idirdhisciplíneach, eiticí gairmiúla, oideachas socheolaíocht, institiúidí scoile ... athraíonn a dtábhacht i gcomhréir leis an ollscoil; tá cúrsaí den chineál seo níos iomadúla ag Ollscoil Liège ná ag an Ollscoil Chaitliceach Lováin (an dá phríomh- ollscoileanna i Wallonia agus ár gcomhpháirtithe sa tionscadal seo). Tá Seimineáir, tréimhsí breathnadóireacht ar an láthair, intéirneachtaí agus an tráchtas deiridh chuid an máistir teagascach freisin. Ceimic dideactaic Múintear chomh maith le bitheolaíocht, mar sin dhá ábhar a theagasc go minic ag múinteoir céanna sa mheánscoil. Beidh an múinteoir amach anseo a ghlacadh freisin an tríú disciplín mar rogha beag, a bheidh i bhformhór na gcásanna a bheith fisice.

Le linn an AESS, mic léinn atá oile a chruthú sraitheanna ceacht idirdhisciplíneach sna heolaíochtaí nádúrtha ag baint úsáide as foghlaim ghníomhach agus dírithe ar scileanna a fháil. Tá na sraitheanna atá cruthaithe ag grúpaí beaga (triúr nó ceathrar mac léinn), bunaithe ar churaclaim bhunscoile agus aidhm a bheith chomh gar agus is féidir leis an réaltacht go mbeidh siad taithí mar mhúinteoirí. Is é an ábhar a roghnaíodh a bhaineann leis an saol laethúil sa chaoi is go spreagadh. Beidh an múinteoir sa todhchaí a cheapadh freisin turgnaimh agus na réamhriachtanais, doiciméid ar aird do mhic léinn agus do mhúinteoirí agus léarscáileanna coincheap a chruthú.

Chomh maith leis na ceachtanna teoiriciúil agus praiticiúil, áirítear an AESS seimineáir, comhdhálacha agus intéirneachtaí. Le chéile, is aidhm leo 1) thuiscint agus anailís a dhéanamh ar an institiúid na scoile, an creat agus aisteoirí; 2) conceive, struchtúr, plean, a bhainistiú agus-teagaisc cásanna a mheas; 3) smaoineamh ar cheann amháin ar chleachtais teagaisc agus ar a gcomhthéacs. Tá an intéirneacht a mheasúnú i gcoinne ceithre ais: 1) máistreacht an t-ábhar araíonachta agus an teanga Fraincise; 2) scileanna teagaisc, a bhaineann leis na disciplíní múinte; 3) Scileanna oideachais; 4) scileanna metacognitive.

2. Oiliúna inseirbhíse

Tá gach meánscoil sa FWB ceangailte le ceann amháin de na ceithre líonra: an ceann a eagraíonn an FWB, iad siúd de na cúigí agus bardais, an líonra saor in aisce shainchreidmheach mar a thugtar air (oideachas Caitliceach den chuid is mó: SeGEC) agus an amháin saor in aisce neamh-shainchreidmheach (oideachas príobháideach). Oibríonn gach líonra ina bhealach féin, ach is é fóirdheonaithe ag an FWB, ar choinníoll go n-urramaíonn sé sraith de urghairí. Braithéann an institiúid a sholáthraíonn oiliúint in-seirbhíse ar an ngréasán. Tá féidearthachtaí éagsúla oiliúna inseirbhíse do mhúinteoirí:

- **Oiliúint.** Tá ag gach ball foirne a ghlacadh ach amháin trí lá oiliúna gach bliain, roinnte idir lá amháin eagraithe ag eagraíocht leas an phobail, IFC (*Institut de Foirmiú en Cours de CARRIERE* - Institiúid oiliúna Leanúnach, ar a Is INFOREF ina comhpháirtí aitheanta mar eagraíocht oiliúna), dhá lá eagraithe ag an líonra agus / nó an scoil. Níl an t-ábhar éigeantach; is féidir le múinteoirí roghnú aon tairiscint oiliúna i gcatalóg (cion araíonachta, scileanna teagaisc, TFC ...).
- **Ag cur ceiste tacaíocht ó chomhairleoirí oideachais.** Is féidir leis an iarratas a eisiúint ag foireann múinteoirí, an headmaster, nó a bheith ag teastáil i ndiaidh iniúchadh. Tugtar aird ar leith a íoctar le múinteoirí nua. Roinnt eagraíochtaí a threorú iad cé go bhfuil siad ag socrú san obair.
- **Páirt a ghlacadh i ngrúpaí oibre.** Ar thionscnamh na n-ollscoileanna, scoileanna nó daoine aonair príobháideacha, múinteoirí le chéile agus plé a dhéanamh ar ábhar ar leith a roinnt cleachtais gairmiúla, smaointe agus taithí.
- **Páirt a ghlacadh i seisiúin oiliúna.** Ollscoileanna eagrú seisiúin eolais a thabhairt cothrom le dáta.
- **Ag obair le chéile le "hlonaid Teicneolaíochta Casta".** Tá na scoileanna a thairiscint do mhúinteoirí agus do mhic léinn a oiliúint ábhar a úsáid (eg: ábhar tionsclaíoch, TFC) atá ró-chostasach do scoileanna a cheannach.
- **Dul i gcomhairle leis an Idirlíon.** *Agrégations* agus cumainn múinteoirí ag obair a chruthú sraitheanna nuálacha ceacht, beochan ríomhaire, turgnaimh iontach, agus a n-eolas a bhailiú le chéile ar láithreáin ghréasáin ar eolas ag na múinteoirí.

Go sonrach do mhúinteoirí cheimic, is féidir na tionscnaimh seo a leanas a lua:

An bitheolaíocht agus ceimic grúpaí dideactaic ag Ollscoil Liège eagrú i 2013-2014, le IFC, seisiún oiliúna comónta dhá lá do mhúinteoirí eolaíochta le taithí ag díriú ar conas a bhaint as an maoirseacht de na practicums na múinteoirí amach anseo le linn a n-oiliúint réamhsheirbhíse .

Comhdháil amháin tosaigh leis an "*Printemps des na nEolaíochtaí*" Is é (imeacht eolaíochta [6]) eagraithe ar bhonn bliantúil i mí Feabhra. Tá sé i gceist do mhúinteoirí meánscoile agus do mhic léinn i dideactaic eolaíocht. Tá sé comhdhéanta de dhá nó trí léachtaí a tugadh ag speisialtóirí ollscoile ach ag leibhéal oiriúnaithe, ar théamaí gur féidir aghaidh a thabhairt orthu i ranganna meánscoile agus go bhfabhar cur chuige idirdhisciplíneach. I measc na dtéamaí de na blianta roimhe sin: báisteach trom agus tuilte: "conas is féidir linn teorainn a chur leis an damáiste?", "Miotail tearc-chré", "an éabhlóid ábhar", "teochtaí foircneacha" srl

An "*Groupe aistriú*" De chuid Ollscoil Liège, ina bhfuil an dideactaic ceimic grúpa rannpháirteach, tá forbairt ar an suíomh gréasáin [7] a chlúdaíonn eolas ceimic bunúsach. Is é an aidhm chun cabhrú le mic léinn aistriú réidh a dhéanamh ón meánscoil ar ardoideachas.

3. Athchóiriú oiliúint tosaigh

Meastóireacht ar oiliúint tosaigh múinteoirí a bhí i gcrích i 2011-2012 [8]. Tá sé an bonn de athchóiriú ba chóir a chur i bhfeidhm go comhleanúnach ag tosú ón bhliain seo chugainn. Déanfar comhchuibhiú oiliúint múinteoirí a bheith ar cheann de na torthaí seo a leasú. Beidh oiliúint leanúnach a chur ar siúl i gceart níos déine ná mar a dhéanann sé anois.

Tá beartaithe ag an foraithe tionscadal a chruthú Acadamh na Taighde agus Oideachas Uachtarach. Chuirfeadh sé seo ar acadamh maoirseacht cúig cuailí, dírithe ar na cúig ollscoileanna Fraince ina labhraítear (An Bhruiséil, Liège, Lováin, Mons agus Namur) timpeall a bheadh gravitate na scoileanna uachtair eile ("*Hautes Ecoles*"). Beidh an eagraíocht na staidéar ag an stádas an mhic léinn a athrú freisin.

Tagairtí

- [1] Forairhne 109 (2000-2001) a shainiú an oiliúint tosaigh mhúinteoirí bunscoile agus *Regents*,
- [2] Forairhne an 31 Márta, 2004 a shainmhíniú oideachas uachtarach, a chomhtháthú a spreagadh sa spás Eorpach an oideachais uachtair agus ag soláthar ciste breise le hollscoileanna:
http://www.galilex.cfwb.be/fr/leg_res_01.php?ncda=28769&referant=I01
- [3] Haute École Libre Mosane, féach ar churaclam:
[http://www.helmo.be/CMS/Formations/Pedagogique/Enseignant% 29-en-Sciences/Grille-de-cours.aspx% 28e Oibreoidh](http://www.helmo.be/CMS/Formations/Pedagogique/Enseignant%2029-en-Sciences/Grille-de-cours.aspx%2028e%20Oibreoidh)
- [4] École Normale Catholique du Brabant Wallon, féach ar churaclam:
- [5] Forairhne na Beilge Iris Oifigiúil shainmhíniú an oiliúint tosaigh de "*agrégés de l'enseignement secondaire supérieur*", D. 2001/08/02 M.B. 22-02-2001, modhnú: D. 20-12-01 (MB 31-01-02):
www.galilex.cfwb.be/document/pdf/25595_000.pdf
- [6] <http://www.printempsdessciences.be/>
- [7] <http://www.grprtrans.ulg.ac.be/>
- [8] Ionad d'ETUDE sociologique des FUSL. (2012). Cáilíochtúla MEASTÓIREACHT, rannpháirteach et ionchasacha de la foirmiú initiale des enseignants en CHÓNADHM Wallonie-Bruxelles Mars 2011 - 2012 Février.
http://chemistrynetwork.pixel-online.org/TET_database_scheda.php?art_id=4&lop=4&put=&tar=&q=

